

Briselē, 2021. gada 5. augustā
(OR. en)

11166/21

Starpiestāžu lieta:
2021/0253 (NLE)

FISC 129
ECOFIN 800

PRIEKŠLIKUMS

Sūtītājs:	Eiropas Komisijas ģenerālsekretāre, parakstījusi direktore <i>Martine DEPREZ</i>
Saņemšanas datums:	2021. gada 4. augusts
Saņēmējs:	Eiropas Savienības Padomes ģenerālsekretārs <i>Jeppe TRANHOLM-MIKKELSEN</i>
K-jas dok. Nr.:	COM(2021) 445 final
Temats:	Priekšlikums - PADOMES ĪSTENOŠANAS LĒMUMS, ar ko Vācijai atļauj piemērot īpašu pasākumu, atkāpjoties no 193. panta Direktīvā 2006/112/EK par kopējo pievienotās vērtības nodokļa sistēmu

Pielikumā ir pievienots dokuments COM(2021) 445 *final*.

Pielikumā: COM(2021) 445 *final*

Briselē, 4.8.2021.
COM(2021) 445 final

2021/0253 (NLE)

Priekšlikums

PADOMES ĪSTENOŠANAS LĒMUMS,

**ar ko Vācijai atļauj piemērot īpašu pasākumu, atkāpjoties no 193. panta
Direktīvā 2006/112/EK par kopējo pievienotās vērtības nodokļa sistēmu**

PASKAIDROJUMA RAKSTS

Saskaņā ar 395. panta 1. punktu Direktīvā 2006/112/EK (2006. gada 28. novembris) par kopējo pievienotās vērtības nodokļa sistēmu¹ ("PVN direktīva") Padome pēc Komisijas priekšlikuma ar vienprātīgu lēmumu jebkurai dalībvalstij var atļaut piemērot īpašus pasākumus, ar kuriem atkāpjas no minētās direktīvas noteikumiem, nolūkā vienkāršot PVN iekasēšanas procedūru vai nepieļaut noteiktu veidu nodokļa nemaksāšanu vai izvairīšanos no nodokļa maksāšanas.

Vācija vēstulē, kas Komisijā reģistrēta 2021. gada 15. martā, pieprasīja atļauju piemērot atkāpi no PVN direktīvas 193. panta attiecībā uz personu, kura ir atbildīga par PVN nomaksu gadījumos, kad tiek pārskaitītas emisijas kvotas, kas valsts sistēmā tiek tirgotas saskaņā ar 2019. gada 12. decembra Likumu par degvielas emisijas kvotu tirdzniecību (*BEHG*). Saskaņā ar PVN direktīvas 395. panta 2. punktu Komisija 2021. gada 7. aprīļa vēstulē informēja pārējās dalībvalstis par Vācijas pieprasījumu. Komisija 2021. gada 8. aprīļa vēstulē paziņoja Vācijai, ka Komisijas rīcībā ir visa informācija, ko tā uzskata par vajadzīgu pieprasījuma izvērtēšanai.

1. PRIEKŠLIKUMA KONTEKSTS

• Priekšlikuma pamatojums un mērķi

Saskaņā ar PVN direktīvas 193. pantu PVN parasti maksā tas nodokļa maksātājs, kas piegādā preces vai sniedz pakalpojumus.

Saskaņā ar PVN direktīvas 395. pantu dalībvalstis ar Padomes atļauju var piemērot pasākumus, lai atkāptos no PVN direktīvas noteikumiem un vienkāršotu PVN iekasēšanas procedūru vai nepieļautu noteiktu veidu nodokļu nemaksāšanu vai izvairīšanos no nodokļu maksāšanas.

Vācija pieprasīja atkāpi no PVN direktīvas 193. panta, lai noteiktu, ka nodokļa maksātāji, kas saņem emisijas kvotu pārskaitījumus saskaņā ar 2019. gada 12. decembra Likumu par degvielas emisijas kvotu tirdzniecību (*BEHG*), ir atbildīgi par PVN nomaksu (apgrieztās maksāšanas sistēma).

Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2003/87/EK (2003. gada 13. oktobris), ar kuru nosaka sistēmu siltumnīcas efektu izraisošo gāzu emisijas kvotu tirdzniecībai Kopienā², reglamentē siltumnīcas efektu izraisošo gāzu emisijas kvotu tirdzniecības sistēmu ES (ES emisijas kvotu tirdzniecības sistēma jeb ES ETS). Direktīvā ir paredzēta iespēja dalībvalstīm paralēli saglabāt savu valsts tirdzniecības sistēmu.

Vācija ar *BEHG* ir izveidojusi valsts emisijas kvotu tirdzniecības sistēmas tiesisko regulējumu par cenas noteikšanu siltumnīcas efektu izraisošo gāzu emisijai no fosilā kurināmā, uz kuru neattiecas ES emisijas kvotu tirdzniecības sistēma. Likums veicinās valsts klimata mērķu izpildi, ieskaitot ilgtermiņa mērķi līdz 2050. gadam panākt klimatneitralitāti un ES Klimata regulā noteiktos samazināšanas mērķrādītājus, kā arī energoefektivitātes uzlabošanu.

Kvotu tirdzniecības pieredze kopumā liecina, ka šī nozare ir ļoti neaizsargāta pret krāpšanu apgrozījuma nodokļu jomā. Tāpēc PVN direktīvas 199.a panta 1. punktā ir paredzēta iespēja dalībvalstīm piemērot apgrieztās maksāšanas sistēmu dažu kvotu un sertifikātu pārskaitīšanai.

¹ OV L 347, 11.12.2006., 1. lpp.

² OV L 275, 25.10.2003., 32.–46. lpp.

Vācija izmanto PVN direktīvas 199.a panta 1. punkta a) un f) apakšpunktā paredzētās iespējas un piemēro apgrieztās maksāšanas sistēmu saskaņā ar ES emisijas kvotu tirdzniecības sistēmu veiktai siltumnīcas efektu izraisošo gāzu emisijas kvotu tirdzniecībai un gāzes un elektrības sertifikātu tirdzniecībai. Tādējādi bijis iespējams samazināt ar šādu kvotu un sertifikātu pārskaitīšanu saistītus nodokļu ieņēmumu zaudējumus.

Ņemot vērā šo pieredzi, jāpieņem, ka saskaņā ar *BEHG* veikta degvielas emisijas kvotu tirdzniecība varētu tikt izmantota krāpnieciskos nolūkos un ka tādēļ šajā jomā varētu būt gaidāmi apgrozījuma nodokļa ieņēmumu zaudējumi. Emisijas kvotu tirdzniecības īpaša iezīme ir tā, ka kvotu apmaiņu var veikt ātri, atkārtoti un viegli, bez izdevumiem, kas nepieciešami, piemēram, preču transportēšanai. Attiecīgās piegādes ķēdes ir grūti noteikt biežās un ātrās īpašumtiesību maiņas dēļ, tādēļ iestādēm ir ļoti grūti to atklāt un tādējādi arī nodrošināt, ka tiek iekasēta pareizā nodokļa summa.

Turklāt piegādes ķēdē varētu būt iesaistīti “pazudušie tirgotāji”, kuri brīdī, kad tiek atklāti, jau ir pazuduši, vai arī viņiem vairs nav aktīvu un iestādes vairs nevar iekasēt nesamaksāto nodokli. Tādā gadījumā kvotu pircējs piegādes ķēdē deklarē piegādātāja rēķinā norādīto apgrozījuma nodokli kā saskaņā ar PVN direktīvas 167. un 168. pantu atskaitāmu priekšnodokli, taču piegādātājs nodokļu iestādēm nemaksā rēķinā norādīto apgrozījuma nodokli. Tā kā priekšnodokļa atskaitījums neatbilst apgrozījuma nodokļa ieņēmumiem, Vācijas nodokļu administrācijai ir nodokļu zaudējumi šā priekšnodokļa apmērā.

Apgrieztās maksāšanas sistēmas piemērošana siltumnīcas efektu izraisošo gāzu emisijas kvotu tirdzniecībai saskaņā ar PVN direktīvas 199.a panta 1. punkta a) un b) apakšpunktu attiecas tikai uz kvotām, ko tirgo saskaņā ar ES emisijas kvotu tirdzniecības sistēmu. Tāpēc PVN direktīvas 199.a panta 1. punkta a) un b) apakšpunkts nav juridisks pamats apgrieztās maksāšanas sistēmas piemērošanai saskaņā ar tādu valsts tirdzniecības sistēmu kā *BEHG* veiktai kvotu tirdzniecībai.

Ņemot vērā kvotu tirdzniecības nozares neaizsargātību pret krāpšanu un to, ka PVN direktīvas 199.a panta 1. punkta a) un b) apakšpunktu nevar piemērot kvotu pārskaitīšanai saskaņā ar *BEHG*, tiek ierosināts ieviest īpašu pasākumu, kas ļautu Vācijai līdz 2024. gada 31. decembrim piemērot apgrieztās maksāšanas sistēmu iepriekš minētajai pārskaitīšanai. Ievērojot atkāpes darbības jomu un to, ka šī atkāpe, kas attiecas uz siltumnīcas efektu izraisošo gāzu emisijas no fosilā kurināmā kvotu tirdzniecību, proti, nozari, kurā pastāv krāpšanas risks, ir jauna, ir svarīgi novērtēt tās ietekmi. Tāpēc, ja Vācija apsvērtu īpašā pasākuma pagarināšanu pēc 2024. gada, tai vēlākais līdz 2024. gada 31. martam būtu jāiesniedz Komisijai pagarinājuma pieprasījums, kam pievienots ziņojums par īpašā pasākuma piemērošanu. Minētajā ziņojumā iekļauj novērtējumu par pasākuma ietekmi uz PVN jomā veiktas krāpšanas apkarošanu un par to tirgotāju un darījumu skaitu, uz kuriem attiecas šis pasākums.

- **Saskanība ar pašreizējiem noteikumiem konkrētajā politikas jomā**

Saskaņā ar PVN direktīvas 199.a panta 1. punkta a) un b) apakšpunktu dalībvalstis var piemērot apgrieztās maksāšanas sistēmu Direktīvas 2003/87/EK 3. pantā definēto siltumnīcas efektu izraisošo gāzu emisijas kvotu pārskaitīšanai un citu vienību pārskaitīšanai, ko operatori var izmantot, lai izpildītu tās pašas direktīvas prasības.

Atkāpes piešķiršana, saskaņā ar kuru var piemērot apgrieztās maksāšanas sistēmu tādu kvotu pārskaitīšanai, kuras attiecas uz emisiju, kas neietilpst ES emisijas kvotu tirdzniecības

sistēmā, ko reglamentē Direktīva 2003/87/EK, atbilst iepriekš minēto PVN direktīvas noteikumu mērķiem.

2. JURIDISKAIS PAMATS, SUBSIDIARITĀTE UN PROPORCIONALITĀTE

- **Juridiskais pamats**

PVN direktīvas 395. pants.

- **Subsidiaritāte (neekskluzīvas kompetences gadījumā)**

Vadoties pēc PVN direktīvas noteikuma, kurš ir šā priekšlikuma pamatā, priekšlikums ir Eiropas Savienības ekskluzīvā kompetencē. Tādēļ subsidiaritātes principu nepiemēro.

- **Proporcionalitāte**

Šis lēmums attiecas uz atļauju, ko piešķir dalībvalstij pēc tās pieprasījuma, un tas neuzliek nekādus pienākumus.

Ņemot vērā atkāpes ierobežoto darbības jomu, īpašais pasākums ir samērīgs ar noteikto mērķi, proti, vienkāršot nodokļu iekasēšanu un apkarot nodokļu nemaksāšanu. Tas nepārsniedz to, kas vajadzīgs šo mērķu sasniegšanai.

- **Juridiskā instrumenta izvēle**

Ierosinātais instruments ir Padomes īstenošanas lēmums.

Saskaņā ar PVN direktīvas 395. pantu atkāpe no kopējiem PVN noteikumiem ir pieļaujama vienīgi ar Padomes atļauju, ko tā ar vienprātīgu lēmumu pieņem pēc Komisijas priekšlikuma. Padomes īstenošanas lēmums ir vispiemērotākais instruments, jo to var adresēt atsevišķai dalībvalstij.

3. EX POST IZVĒRTĒJUMU, APSPRIEŠANOS AR IEINTERESĒTAJĀM PERSONĀM UN IETEKMES NOVĒRTĒJUMU REZULTĀTI

- **Apspriešanās ar ieinteresētajām personām**

Apspriešanās ar ieinteresētajām personām netika veikta. Šā priekšlikuma pamatā ir Vācijas pieprasījums, un tas attiecas tikai uz šo konkrēto dalībvalsti.

- **Ekspertu atzinumu pieprasīšana un izmantošana**

Neatkarīgu ekspertu atzinums nebija vajadzīgs.

- **Ietekmes novērtējums**

Padomes īstenošanas lēmuma priekšlikuma mērķis ir nepieļaut noteiktu veidu nodokļa nemaksāšanu vai izvairīšanos no nodokļa maksāšanas kvotu tirdzniecības nozarē, kas ir īpaši neaizsargāta pret krāpšanu PVN jomā. Apgrieztās maksāšanas sistēmai būtu jāpalīdz Vācijai ierobežot ar PVN saistītu krāpšanu minētajā nozarē. Tādējādi atkāpei būs potenciāli pozitīva ietekme.

Tās ietekme jebkurā gadījumā būs neliela, jo ierobežots ir gan atkāpes piemērošanas laiks, gan joma.

- **Pamattiesības**

Priekšlikums pamattiesību aizsardzību neietekmē.

4. IETEKME UZ BUDŽETU

Priekšlikumam nebūs nelabvēlīgas ietekmes uz ES budžetu.

5. CITI ELEMENTI

Priekšlikumā ir iekļauta turpināmības klauzula – 2024. gada 31. decembris.

Priekšlikums

PADOMES ĪSTENOŠANAS LĒMUMS,

ar ko Vācijai atļauj piemērot īpašu pasākumu, atkāpjoties no 193. panta Direktīvā 2006/112/EK par kopējo pievienotās vērtības nodokļa sistēmu

EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību,

ņemot vērā Padomes Direktīvu 2006/112/EK (2006. gada 28. novembris) par kopējo pievienotās vērtības nodokļa sistēmu¹ un jo īpaši tās 395. panta 1. punkta pirmo daļu,

ņemot vērā Eiropas Komisijas priekšlikumu,

tā kā:

- (1) Direktīvas 2006/112/EK 193. pantā paredzēts, ka nodokļa maksātājs, kas piegādā preces vai sniedz pakalpojumus, parasti atbild par pievienotās vērtības nodokļa (PVN) nomaksu nodokļu iestādēm.
- (2) Vācija ar 2021. gada 15. marta vēstuli iesniedza Komisijai pieprasījumu atļaut piemērot īpašu pasākumu, atkāpjoties no Direktīvas 2006/112/EK 193. panta, attiecībā uz personām, kas atbildīgas par PVN nomaksu gadījumos, kad tiek pārskaitītas emisijas kvotas, kas valsts sistēmā tiek tirgotas saskaņā ar 2019. gada 12. decembra Likumu par degvielas emisijas kvotu tirdzniecību² (*BEHG*) ("pieprasījums").
- (3) Komisija saskaņā ar Direktīvas 2006/112/EK 395. panta 2. punkta otro daļu ar 2021. gada 7. aprīļa vēstulēm nosūtīja pieprasījumu pārējām dalībvalstīm un 2021. gada 8. aprīļa vēstulē paziņoja Vācijai, ka ir saņēmusi visu pieprasījuma izvērtēšanai vajadzīgo informāciju.
- (4) Saskaņā ar Direktīvas 2006/112/EK 199.a panta 1. punkta a) un b) apakšpunktu dalībvalstis var noteikt, ka nodokļa maksātāji, kas saņem Padomes Direktīvas 2003/87/EK³ 3. pantā definēto siltumnīcas efektu izraisošo gāzu emisijas kvotu pārskaitījumus un citu vienību pārskaitījumus, ko operatori var izmantot, lai ievērotu minēto direktīvu, ir atbildīgi par PVN nomaksu ("apgrieztās maksāšanas sistēma"). Šie noteikumi ar Padomes Direktīvu 2010/23/ES tika iekļauti Direktīvā 2006/112/EK⁴, lai sekmētu ar PVN saistītas krāpšanas apkarošanu. Apgrieztās maksāšanas sistēmas piemērošana siltumnīcas efektu izraisošo gāzu emisijas kvotu tirdzniecībai saskaņā ar Direktīvas 2006/112/EK 199.a panta 1. punkta a) un

¹ OV L 347, 11.12.2006., 1. lpp.

² *Gesetz über einen nationalen Zertifikatehandel für Brennstoffemissionen* (BGBl. I, 2728. lpp.).

³ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2003/87/EK (2003. gada 13. oktobris), ar kuru nosaka sistēmu siltumnīcas efektu izraisošo gāzu emisijas kvotu tirdzniecībai Savienībā un groza Padomes Direktīvu 96/61/EK (OV L 275, 25.10.2003., 32. lpp.).

⁴ Padomes Direktīva 2010/23/ES (2010. gada 16. marts), ar ko Direktīvu 2006/112/EK par kopējo pievienotās vērtības nodokļa sistēmu groza attiecībā uz fakultatīvu un pagaidu apgrieztas maksāšanas sistēmas piemērošanu attiecībā uz noteiktu pakalpojumu sniegšanu ar paaugstinātu krāpšanas risku (OV L 72, 20.3.2010., 1. lpp.).

- b) apakšpunktu attiecas tikai uz kvotām, ko tirgo saskaņā ar ES emisijas kvotu tirdzniecības sistēmu ("ES ETS").
- (5) Vācija ar *BEHG* ir izveidojusi valsts emisijas kvotu tirdzniecības sistēmas tiesisko regulējumu, kurš attiecas uz emisiju, kas neietilpst ES ETS. Tāpēc Direktīvas 2006/112/EK 199.a panta 1. punkta a) un b) apakšpunkts nav juridisks pamats apgrieztās maksāšanas sistēmas piemērošanai saskaņā ar *BEHG* veiktai tirdzniecībai.
- (6) Vācija apgalvo, ka kvotu tirdzniecība ir ļoti neaizsargāta pret krāpšanu PVN jomā. Saskaņā ar *BEHG* veikta degvielas emisijas kvotu tirdzniecība varētu tikt izmantota krāpnieciskos nolūkos, tāpat kā tas notiek saskaņā ar ES ETS veiktajā tirdzniecībā. Emisijas kvotu apmaiņu var veikt ātri, atkārtoti un viegli. Šo emisijas kvotu biežās un ātrās īpašumtiesību maiņas dēļ iestādēm ir ļoti grūti to atklāt un tādējādi arī nodrošināt, ka tiek iekasēta pareizā nodokļa summa. Kvotu pircējs, kas ir nodokļa maksātājs ar atskaitīšanas tiesībām, varēja atskaitīt samaksāto PVN, lai gan piegādātājs nodokļu iestādēm nebija maksājis rēķinā norādīto apgrozījuma nodokli. Budžetu sevišķi negatīvi ietekmē gadījumi, kad piegādes ķēdē iesaistīti "pazudušie tirgotāji", kuri ātri pazūd vai kuriem nav nekādu aktīvu, un iestādes tādējādi nevar iekasēt nesamaksāto nodokli. Lai novērstu valsts ieņēmumu zaudējumus, Vācija pieprasa atkāpi no Direktīvas 2006/112/EK 193. panta nolūkā saņemt atļauju piemērot apgrieztās maksāšanas sistēmu emisijas kvotu pārskaitīšanai.
- (7) Minētajos konkrētajos gadījumos nosakot saņēmēju, kas ir nodokļa maksātājs, par PVN nomaksas atbildīgo personu, tiktu vienkāršota PVN iekasēšanas procedūra un novērsta nodokļu nemaksāšana un izvairīšanās no nodokļu maksāšanas. Tāpēc Vācijai būtu jāatļauj piemērot apgrieztās maksāšanas sistēmu saskaņā ar *BEHG* valsts tirdzniecības sistēmā tirgoto emisijas kvotu pārskaitīšanai.
- (8) Īpašajam pasākumam būtu jāierobežo termiņš. Tāpēc būtu jāatļauj Vācijai piemērot minēto pasākumu līdz 2024. gada 31. decembrim.
- (9) Ņemot vērā īpašā pasākuma darbības jomu un pirmreizīgumu, ir svarīgi novērtēt tā ietekmi. Tāpēc, ja Vācija vēlētos minēto pasākumu pagarināt pēc 2024. gada, tai vēlākais līdz 2024. gada 31. martam būtu jāiesniedz Komisijai ziņojums, kurā ietverts īpašā pasākuma izvērtējums, kopā ar pagarinājuma pieprasījumu. Minētajā ziņojumā būtu jāiekļauj novērtējums par pasākuma ietekmi uz PVN jomā veiktas krāpšanas apkarošanu un par to tirgotāju un darījumu skaitu, uz kuriem attiecas šis pasākums.
- (10) Atkāpei nebūs negatīvas ietekmes uz Savienības pašu resursiem, ko veido PVN,
- IR PIENĒMUSI ŠO LĒMUMU.

1. pants

Atkāpjoties no Direktīvas 2006/112/EK 193. panta, Vācijai ir atļauts noteikt, ka par PVN nomaksu atbildīgā persona ir nodokļa maksātājs, kuram tiek pārskaitītas emisijas kvotas, kas tiek tirgotas valsts tirdzniecības sistēmā saskaņā ar 2019. gada 12. decembra Likumu par degvielas emisijas kvotu tirdzniecību (*Gesetz über einen nationalen Zertifikatehandel für Brennstoffemissionen*).

2. pants

Šis lēmums zaudē spēku 2024. gada 31. decembrī.

Jebkuru pieprasījumu pagarināt šajā lēmumā paredzēto īpašo pasākumu iesniedz Komisijai līdz 2024. gada 31. martam, un tam pievieno ziņojumu par šā pasākuma piemērošanu, kurā ietverts novērtējums par pasākuma ietekmi uz PVN jomā veiktas krāpšanas apkarošanu un par to tirgotāju un darījumu skaitu, uz kuriem attiecas šis pasākums.

3. pants

Šis lēmums ir adresēts Vācijas Federatīvajai Republikai.

Briselē,

*Padomes vārdā –
priekšsēdētājs*